

Kampen om Danmarks natur

Denne bog fortæller, hvordan kampen for at bevare den danske natur har udspillet sig siden begyndelsen af 1800-tallet. Både natur og natursyn har undergået dramatiske forandringer i denne periode i takt med, at det danske samfund har ændret sig. Den er skrevet af journalist og forfatter Søren Olsen.

Søren Olsen: *Kampen om Danmarks natur*. Gads Forlag 2015. 328 sider, 399,95 kr.

Eske Willerslev – han gør det døde levende

Anmeldt af Carsten R. Kjaer, *Aktuel Naturvidenskab*

På forsiden af Kristoffer Frøkjærs bog om den danske "verdensmester" i fossilt DNA, Eske Willerslev, poserer bogens hovedperson frostbidt og i fuldt pelsjæger-outfit med stålsat blik og hånden på geværkolben. Kort sagt, en moderne videnskabelig heltefigur. En handlingens mand, der ikke gemmer sig i laboratoriet, men uden tøven tager livtag med selv den ugæstfrie sibiriske ødemark i sin søgen efter den videnskabelige sandhed. Ja, et liv i videnskabens front er ikke for tøsedreng, fristes man til at tolke.

Men nu skal der heller ikke gå for megen holger-fortolker i analysen af forsidebilledet. Det korte af det lange er, at historien om Eske Willerslevs vej fra halvkriminel rod i folkeskolen til stjerne på den internationale forskningshimmel bare er en god historie. Den historie har man allerede kunnet opleve brudstykker af, hvis man har fulgt med i Eske Willerslevs efterhånden talrige optrædender i radio- og tv-programmer samt avisartikler. Og i denne bog får vi så en samlet historie, på fornem vis formidlet af biologen og videnskabsjournalisten Kristoffers Frøkjær.

Pioner i fossilt DNA

Den faglige ramme i bogen er udviklingen af de metoder, der i dag gør det muligt at ekstrahere og opformere DNA fra gammelt væv eller fra simple jord- eller isprøver – en udvikling, hvor Eske Willerslev har været en pioner. Analyser af dette DNA har åbnet for en verden af viden om for længst døde og uddøde organismer på Jorden. En viden, som har givet os svar på mange spørgsmål om ikke mindst menneskets indvandringshistorie i forskellige egne af verden. Spørgsmål, som kan være ømfindtlige, fordi de kan pille ved lokale befolkningsgruppers egne myter og selvforståelse. Strømmen af resultater, der er udgået fra Willerslevs forskningsgruppe de seneste år, har fået stor videnskabelige og offentlig opmærksomhed over hele verden. Et af de helt store genembrud var, da det lykkedes Eske Willerslevs gruppe som de første i verden at kortlægge genom af et fortidsmenneske – en 4000 år gammel grønlandsk mand, hvorfra forskerne kun havde en enkelt hårtot.

Kendskabet til Eske Willerslevs resultater herhjemme er blevet hjulpet godt på vej af,

at Eske Willerslev selv er en blændende formidler, der på sin helt egen bramfrie måde ofte optræder i medierne. Man forstår, at hans meget lidt akademiske facon har været en hjælp til at opnå tilladelser fra hhv. aboriginals og indianere til at kunne offentliggøre data om deres forfædres DNA – noget, som andre forskere ikke altid har haft held med.

Den personlige kamp

Udover det rent faglige spor i bogen, er der det mere personlige spor, der handler om Eske Willerslevs opvækst og skolegang, om hans tid som pelsjæger i Sibirien og i det hele taget om de skelsættende begivenheder i livet med op- og nedture, der har ført ham derhen, hvor han er i dag. Man får et indblik i det ekstremt konkurrenceprægede forskningsmiljø, hvor unge forskere med en god ide må kæmpe en hård kamp for at få penge til deres projekter – især hvis der med Eske Willerslevs ord er tale om "high risk – high gain" projekter. Og man får et levende indblik i, hvilken stædighed det kræver og hvilke ofre, man må yde, for at være med, hvor det sner i forskningsfronten.

Alt sammen er det levende fortalt i bogen, der i hovedsagen er en interview-bog, hvor Eske Willerslevs egen måde at udtrykke sig på gives god plads. De faglige og forklarende passager i bogen fungerer også glimrende, måske fordi forfatteren med sin fagbiologiske baggrund har haft de bedste forudsætninger for at forstå, hvad det hele drejer sig om.

Litterære krumspring

Alt i alt føler jeg mig i godt selskab med denne bog. Min eneste anke mod bogen er de, synes jeg, unødvendige mellemspill, som forfatteren har valgt at indlægge som en form for litterær road movie om sin og Eskes Willerslevs weekendtur til Willerslevs ødegård i Sverige. Det er sikkert gjort ud fra en ide om at gøre fortællingen mere levende og personlig. Men det forstyrrer i mine øjne mere end det bidrager til forståelsen af det, bogen egentlig handler om. Der er så rigeligt med substans og spænding i historien om Eske Willerslevs liv og levned, at den slags litterære krumspring er unødvendige.

Kristoffer Frøkjær: *Eske Willerslev – han gør det døde levende*. Gyldendal 2015. 256 sider, 299,95 kr.